

Commissiesamenvatting deelrapport 'Politieregistraties'

Van Wijk en Brouwer (2022) hebben in opdracht van de Commissie onderzoek gedaan naar politieregistraties met betrekking tot georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen. De resultaten hiervan staan beschreven in het deelrapport *Politieregistraties*. Hieronder worden de belangrijkste bevindingen weergegeven.

Voor het onderzoek zijn 48 relevante zoektermen door het politieregistratiesysteem (BVH) gehaald, met specifieke aandacht voor rituele en/of satanische aspecten. De kans dat er zaken zijn gemist, is aanwezig maar wordt door de gehanteerde aanpak klein geacht. Over de periode 2014–2021 zijn, na een eerste selectie, 1.358 registraties bekeken. Van deze registraties bleven slechts twee zaken over, die voldeden aan de criteria van georganiseerd sadistisch misbruik met rituele en/of satanische kenmerken. Deze zijn nader geanalyseerd en beschreven als geanonimiseerde cases. Verder is in een interview met een mensenhandelteam van de politie ook een zaak van georganiseerd sadistisch misbruik besproken. Dat deze zaak niet uit de zoektocht in de registraties naar voren is gekomen, heeft er mee te maken dat die buiten de zoekperiode viel.

Het geringe aantal gevonden zaken reflecteert niet noodzakelijk de werkelijkheid. Politiecijfers in het algemeen, maar zeker de cijfers van zedendelicten laten een onderrapportage zien, omdat slachtoffers lang niet altijd melding maken van het delict. Schuld- en schaamtegevoelens kunnen een reden zijn, maar ook dat de slachtoffers geen vertrouwen hebben in het opsporingsonderzoek of angst hebben voor de consequenties kan van invloed zijn op deze onderrapportage. Hoe groot het *dark number* is (in dit verband de niet-gemelde zaken rond georganiseerd sadistisch misbruik), is niet te zeggen.

Aangezien er slechts drie zaken in de analyse zijn betrokken, wordt volstaan met een geanonimiseerde beschrijving van twee zaken.

Bij de eerste van de twee gevonden zaken noemt de meldster weliswaar de term 'satanisch misbruik', maar onderbouwt die niet met nadere gegevens. Mogelijk zou dit wel het geval zijn geweest als ze verder was gegaan in het 'politieproces' met een informatief gesprek en eventueel een aangifte. De meldster wil niet verder met een informatief gesprek/aangifte omdat ze denkt dat niemand haar gelooft, ook de politie niet.

Bij de tweede zaak is wel een aantal rituele en satanische elementen herkenbaar van de omschrijving van georganiseerd sadistisch misbruik (kelder, bloed, religieuze context, mannen/vrouwen). In deze zaak is sprake van twee slachtoffers die zich op volwassen leeftijd (door therapie/herbelevingen) het rituele misbruik herinneren. Beide verklaringen lopen op onderdelen uiteen. Ten tijde van het misbruik zijn ze minderjarig. Zij wijzen burens aan als plegers. De ene melder in deze zaak heeft het bij de politie bij een informatief gesprek gehouden en wilde geen aangifte doen. De andere melder heeft wel aangifte gedaan. In dergelijke zaken wordt veelal de Landelijke Expertisegroep Bijzondere Zedenzaken (LEBZ) ingeschakeld (de aanwezigheid van hervonden herinneringen kan een criterium zijn voor het consulteren van de LEBZ), maar de officier van justitie heeft besloten om de zaak niet door te sturen, omdat het Openbaar Ministerie de zaak bewijstechnisch niet rond zou krijgen.

In de derde (mensenhandel)zaak zitten eveneens duidelijk herkenbare rituele en/of satanische elementen van georganiseerd sadistisch misbruik, zoals het (inter)nationale netwerk, aanbidden van satan, offeren van kinderen en het uitvoeren van kruisigingen. Het verhaal bevat geen details over locaties, plegers en aard van de (rituele) handelingen. Bij de melder spelen allerlei (psychiatrische) problemen. Het politieonderzoek heeft niets opgeleverd en de melder heeft uiteindelijk geen volledige aangifte gedaan. De LEBZ is om die reden niet geconsulteerd.

Uit de interviews met de politie blijkt enerzijds dat ervaren zedenrechercheurs geen ervaring hebben met zaken rond georganiseerd sadistisch misbruik met rituele en/of satanische aspecten. Dat zou stroken met het geringe aantal zaken dat is gevonden in de registraties. Wel hebben zij te maken gehad met zaken waarin bepaalde sadistische aspecten van georganiseerd sadistisch misbruik herkenbaar zijn, zoals marteling. De zaak van het mensenhandelteam valt wel binnen de definitie (maar buiten de onderzoeksperiode van de registratiesearch). Het is begrijpelijk dat deze zaak als eerste bij het mensenhandelteam terecht is gekomen (seksuele uitbuiting) en later is 'opgeschaald' met een zedenrechercheur en recherchepsycholoog toen bleek dat de zaak duidelijke 'zedenaspecten' kende. Zedenzaken moeten volgens de politie-instructies behandeld worden door gecertificeerde zedenrechercheurs.